

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. Hujus divinæ Vnionis utilitas ac dignitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

CAPUT II.

Hoc est divine Unionis utilitas ac dignitas.

di. In fidore vultu mei comedo panem meum. Ceterum quod in his omnibus est, totum constat de consuetudine, de dulcedine nihil. Quid, nisi iuxta Prophetam, virtus Ephraim sum docta diligere trituram? Denique in Evangelio, Qui hoc solum quod facere debet facit, servus inutilis reputatur. Mandata forsitan sicutcum ad mpleo, sed anima mea sicut terra sine aqua in illis. Ut igitur holocaustum meum pingue fiat, osculetur me, queso, osculo ori sui. Hæc Bernardus.

Hoc igitur osculum, sive mutuus amplexus sponsi & sponsæ, est uita felicissima nro, quam (si DEUS dederit) explanare etiam abimur, quia alio nomine via Unitiva supernaturalis dicitur, ad quam Purgativa & illuminatione velut dispositio-nes ad introducendam formam, mentem ornans & præparant. Sic enim magnus Dionysius Areopagita in lib. de Angelic. Hierarch. tres actiones hierarchicas in Angelis sanctis confiruit ac distinxit, videlicet purgationem, illuminationem & perfectionem: pari quoque modo in via tribus oportuit (ut antea ostendimus) tres vias sive profesiones in clementia distinguere, quarum officia sive exercitia lib. 1. in genere designavimus, ac duobus præcedentibus libris de via Purgativa & illuminatione speciatim exposuimus: restat jam, ut quæ sit via Unitiva supernaturalis declareremus.

Quid sit unitio sive via, quæ Unitiva à Mysticis cognominatur, ab optimis Maria parte nomen adepta est. Hæc est, purgata jam mentis acie, divina limpidißimè intueri, & arcano amoris nexu ipsi DEO adhaerere, ibique, veluti in arce Sion a proprio centro, pace quæ superat omnem sensum, & voluptate purissima perfrui. Quare merito de hac via Unitiva ultimo loco tractavimus: est enim præcipuus omnium ac in hac vita supremus spiritualis profectus gradus, ineffabilis mentis noitrix cum DEO ipso uno, ac arcana conjunctio, ipsu quæ DEI in animam illius, ac mirabilis manifestatio, dulcissimus amplexus, ac suavissima decollatio: quam Mysticam Theologiam cum divo Dionysio omnes ejus Expositos appellari. Hæc Dionysius Carthusianus breviter sequentibus verbis cap. 12. de Fonte luci de-

*Vid. Jo. scriptis, dicens: Itaque via Perfectiva, seu Unitiva, est an, à Je-studium, occupatio, seu actio ad sincerissima charita-tu Maria ardorem, ad Deitatem ecclasticam flammigerumque cap. 6. amore, ad mystica sapientia effluantissimum, quietissimum, ac secretissimum tendens intuitum. Consi-stit, namque hæc via in hoc, ut ex contemplatione & cap. 15. DEI per negotiationem mens divino amore tota accen-datur, & velut ignea atque Seraphica efficiatur, se-
cuspam & cuncta creatura relinquens, transcendens, ac obliuiscens, superincomprehensibili DEO, tamquam prorsus ignoro, per hierarchie lucu illapsum, per os cultissima inspectionis aliquum, per supersplendentem caliginem, ac sapientissimam ignorantiem unia-tur. Hæc Dionysius Carthusianus. Hæc igitur est via Unitiva, de qua plenius infra, quæ sedatis motibus adversis, in DEI clementissimi amplexibus dulcissimo ac transformante amore requirebit, ubi divina caritas ultra via Purgativa & Illuminativa incrementa eō caput excollit, quod via fertur intus; de cujus coelesti puritate ac nobilitate jamjam tractare, favente DEO, properamus.*

Tot sunt hujus felicissimæ cum DEO creaturæ rationalis Unionis bona, ut vix possint, ut par est, euam experientia, aut mente concipere, aut verbi explicare. Primum igitur bonus, idque Prez-maximum, & quod ceterorum omnium veluti pinnæ re-fons est & origo, illud sit, istam jucundissimam maximam Unionem esse intimam ac perfectissimam amicitiam divinæ cum DEO. Nam cum omnis charitas (qua unitio minima) sit hominis ad DEUM amicitia, bonum in aliqua supernaturali communione fundata, re-ste D. Thoma 2. 2. quæst. 2. 3. art. 1. qua homo vulnus sua bona DEO propter leprum, & ei in omnibus placere conatur; & quæ DEUS ita hominem diligat, ut velit ei bona divina, & faciat quoque, & mansa liberalissima impetrat.

Hæc tamen perfecta animæ cum DEO Unio, de qua sermonem instituimus, non est quovis modo DEI & hominis amicitia: sed est necessi-tudo tam arcta, tam intima, tam sublimis, ut vix major nexus inter conjuges excogitari possit. Quis enim, nisi aut expertus, aut in Scripturis fac-sis valde versatus, credat, divinam illam majes-tatem ita animæ puræ strictissimo amicitiae vinculo copulari, ut velut sponsus vino amoris ebrieatur, illius aspectum cupiat, colloquum sicut, ac ejus amplexus & oscula dulcissima quætar? E converso, anima DEUM ipsum tamquam sponsum & amicum respiciens, ejus affidat, conversationem exposcat, oscula perat, & eum sibi sine me-dio uniti ac copulari exquirat?

Servantur deinde inter DEUM & animam perfectissimæ amicitiae leges: nam, ut amici, im-pensè le amant, & mutua benevolentia comple-mentur, assidue colloquuntur, & magna cum voluptate secum ipsi convergantur. Denique, ut alia prætermittant amicitia sua, ut amici dem omni-no sapient, eodemque velle & nolle stouuntur, & sine illa dissensione in omnibus convenient, & occulta nimis secreta revelant, & cordis patet-ant arcana. Quamobrem sponsis, quamvis tan-tæ sit dignitas, non erubescit tam amicam ap-pellare Cant. 2. Sicut ilium inter spinas, sic amita-ma inter filias. Et præterea, anima tantæ dignita-tis patriceps effecta, palam DEUM amicum pro-clamat Cant. 5. Dilectus meus. & ipse est amicus meu.

Est deinde non amicitia tantum, sed & co-niunctionis strictissimæ origo hæc divina Unio: DEUS enim sibi hoc amoris vinculo conjunctos, non cognatos, sed dilectissimos filios appellat & facit non utrumque, sed sibi simillimos. Et hæc est hujus Unionis major dignitas, ut planè hominem DEI filium, & non tantum servum fidelem, aut amicum constitutat. Sed & illud eam magnope extollit, quod non filios tantum (hoc enim gratia habitualis donum omnibus justis indisci-minatur largitur) sed etiam simillimos DEO Patri regenerat.

Sicut enim solet esse inter naturales filios differencia, quia eti omnes suorum parentum natu-ram accipiunt, in aliis vero multis dissentunt, nam ali moribus ac corporis dispositione affini-lantur, alii omnino dissimiles inveniuntur: ita hoc quidem discrimen in filiis DEI adoptivis re-perit.

CAPUT III.

Bujus vita felicitatem in hac Unione
sitam esse.

peties. Nam quamvis omnes filii DEI sint, & gratus & divinae naturae participes, ac proinde ei similes in hac participatione efficiantur, horum tamen quidam sunt filii parvuli, in quibus vix aliud, quam natura patris participatio certius kali vero sunt filii maiores, in quibus ultra hac participationem, studia etiam & proprietates paternae non parum eluentur.

Justi igitur imperfecti & rudes, qui patrum refrazandis passionibus ac cordis puritati student, si divine participationis dignitatem excipias, vix divina similitudini vestigium aliud invenies: filii sunt DEO dissimiles, solum filiorum nomine coetani, perfectam patris similitudinem non curant, & ob eam causam a patre, tamquam sibi dissimiles, minus diliguntur, & non sine naufragio tolerantur. Vix vero sancti, ac qui DEO perfecta unione conjunguntur, non gratia & charitate tanum, sed & moribus, & hercicis virtutibus coelesti Patri assimilantur, ac meritò usurpare possunt, quod Christus Filius naturalis Partis de seipso testatur Joan. 1.4. Qui videt me, videt & Patrem. Non credi, quia ego in Patre, & Pater in me est. Elucet enim in eis imprimitus DEI charitas, qua DEUM ipsum & proximum ardentissimo amore proequuntur: sapientia conspicitur, qua norunt dicere inter bonum & malum, & separare inter pretiosum & vile, ac noxissima provideret: sublimis DEI scientia elucet, qua DEUM ipsum ejusque perfectiones imminetas, putissimo contemplantur intuitu: puritatis quoque divinae gerunt imaginem, dum faciem animae ab omni labore & inquinamento mundam gestare conantur: nec iudicium in eis divina splendor potentia & fortitudo, & quia demonum tentationes viriliter superant, & de demoni pulcherrimam non tam sermonem quam operibus DEI hauc Christi imaginem suis cordibus impressam ferunt.

Præterea, eis præclara sit amicitia & filiationis unio, qua homo DEO, & DEUS homini conjugit: illa tamen multo præclarior hujus unionis dignitas est, quod illa sit arctissima sponsi & sponsæ conjunctio, & castum connubium, in quo DEUS sit sponsus animæ, & anima DEI & sponsa & conjux efficitur, eamque sponsus castissimo sibi amore copulat, cœlestibus donis subtrahit, siue ipsius copiam facit, ac Spiritus sancti proficit secundat. Demum, cum ea non tamquam cum ancilla vel cum amica DEUS se gerit, sed quasi sponsus cum sponsa, quam tibi spirituali connubio copulavit. Restè igitur in celebri illo Cantorum epithalamio, ubi acta hujus divini sponsi cum sponsa amoris describuntur, DEUS animam perfectam passim sponsam voca; imperfectam vero non sponsam, sed adolescentiam: & cùm ibi introducantur variis feminarum gradus, quorum aliae adolescentulae, aliae Reginæ, concubinæ aliae nominentur, una sola ut sponsa loquens & amore vulnerata introducitur, qui sponsa gradus perfectissimam cum DEO unionem ac communionem planè significat.

POSTREMUM autem (& quod summa est aliorum) bonum, quod in hac præclarissima Unione reperitur, illud est, quod homines felices & beatos eriam in hac valle misericordia efficiat. Duas enim beatitudines homini posse coniungere, alteram perfectam & consummatam in futura vita, imperfectam alteram & inchoatam in praesenti vita, omnis fermè Theologorum schola docet. Et ut nunc varia tam Theologorum quam Philosophorum concertationes præternitam, in quo ista beatitudo inchoata consistat; illud nunc presuppono, quod & plenius inferius demonstrabimus, summam hujus vita felicitatem in hac sublimi & mystica hominis ad DEUM Unione sitam: nam teste Boetio lib. 2. de Consolatione, beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectius, qui hominem reddit felicem ac beatum, ejusque mentem ac naturam hoc immenso bonorum cumulo satiat.

Hanc autem vitam beatam in sola cum DEO Unione ac possessione posse reparari, ex ratione confimat D. Thomas 1.2. quæst. 2. art. 8. quia bonum illud, in quo sita debet esse beatitudo, necessariò tale ac unum esse oportet, ut omnino appetitum satiet, atque ex omni parte penitus impedit; nec enim esset summum bonum, aut ultimi finis nomen illius merito convenire, si aliquid praeterea appetendum restaret. Cum igitur humanæ voluntatis objectum sit bonum universale, objectum autem intellectus sit universale verum; hinc sit, nihil posse his duabus capacissimis facultatibus satisfacere, nisi ens universale, quod idem est etiam bonum universale: quod quidem cum in rebus creatis inventi nequaquam (quoniam creature omnes finitam ac limitatam habent & naturam & bonitatem), in sola DEI possessione hominis felicitas erit collocanda, in quo omnia sunt infinitè perfecta.

Hanc autem D. Thomæ rationem confirmat D. Augustinus docta & accurata sententia, qui lib. de Moribus Ecclesiæ cap. 2. tria ad beatitudinem requirit. Primo. Ut id quo beatitudo queritur, sit hominis optimum; deinde, ut ameritur; tertio, ut etiam habeatur; nam & qui appetit quod adipisci non potest, cruciatur, & qui adeptus est quod appetendum non est, fallitur.

Et quare vis in hac vita DEI perfecta possesso nemini contingit (est enim propria statu. Beatorum) quod tamen proprius ad eam quibusdam quas passibus accedimus, & ei quod cum hac majori habet similitudinem, eo magis perfectæ felicitati appropinquamus. Unde eis in hac vita, perfectæ summi boni possesso non habeatur, sed tantum in futura, in qua DEUM revelata facie videbimus sicuti est: in hac tamen vita est quædam velut in imagine, quæ æternæ illi felicitati affilatur, quæ in ecclastica & fructuosa unione hominis cum DEO consistit. Hæc vero nihil aliud est, nisi quædam perceptio vitalis, experimentalis gustus omnium sensuum internorum. Summi boni, nempe Vid. P. DEI, ac quedam in una conjunctio istius summi Philip. boni cum intellectu nostro in ratione summe lucis, cum voluntate in ratione summi boni & summa mysticæ delectabilis, ac deum ostensio facie divinæ 3. part. sub